

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI
*POWIATOWEGO PROGRAMU
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
NA LATA 2023 – 2030***

za lata 2023 i 2024

Opracowała: Magdalena Mackiewicz
na podstawie danych zebranych od realizatorów *Programu*

Obowiązek sporządzenia niniejszego sprawozdania podyktowany jest zapisami Uchwały Nr IV/16/2024 Rady Powiatu w Gołdapi z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030”

Celem głównym Programu jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb, a co za tym idzie poprawa zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu gołdapskiego poprzez profilaktykę i promocję zdrowia psychicznego oraz działań pomocowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Szczegółowymi celami Programu są:

- 1) Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) Koordynacja różnych form wsparcia, opieki i pomocy;
- 4) Profilaktyka i zapobieganie powstawaniu zaburzeń psychicznych - upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia wpływających korzystnie na zdrowie psychiczne, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu;
- 5) Integracja społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.

W latach 2023-2024 Program realizowany był przez:

1. Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Gołdapi
2. Środowiskowy Dom Samopomocy „Słoneczny Dom” w Gołdapi
3. Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Ełckiej w Gołdapi
4. Ośrodki pomocy społecznej gmin powiatu
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi i Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy nim działający
6. Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi
7. Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Gołdapi
8. Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Gołdapi
9. Zespół Szkół Zawodowych w Gołdapi.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gołdapi

Pracownicy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Gołdapi podjęli się następujących zadań dotyczących realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego:

- **wsparcie udzielane dzieciom i ich rodzinom;**
- **realizacja kampanii profilaktycznych i projektów grantowych;**
- **udział w szkoleniach.**

Liczba porad (wsparcia):

Rok 2023:

594 – dzieci i młodzież – diagnozy indywidualne

170 - dzieci i młodzież – zajęcia grupowe

227 - rodzice

Rok 2024:

634 – dzieci i młodzież – diagnozy indywidualne

239 - dzieci i młodzież – zajęcia grupowe

540 - rodzice

Środowiskowy Dom Samopomocy „Słoneczny Dom” w Gołdapi

Środowiskowy Dom Samopomocy „Słoneczny Dom” w Gołdapi jest **ośrodkiem wsparcia** prowadzonym w formie **placówki dziennego pobytu** i skierowanym do **osób z zaburzeniami psychicznymi** zwanych uczestnikami, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy w zakresie przystosowania do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Dom przeznaczony jest dla 45 dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:

- osób przewlekle psychicznie chorych (typ A);
- osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B);
- osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych (typ C).

Formy prowadzonej działalności :

- treningi funkcjonowania w codziennym życiu
- treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów
- treningi umiejętności spędzania czasu wolnego
- poradnictwo psychologiczne
- realizacja pomocy w załatwianiu spraw urzędowych
- realizacja pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia
- realizacja terapii ruchowej, w tym zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Gołdapi

Warsztat Terapii Zajęciowej jest placówką, która daje osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej. Z zajęć terapii zajęciowej w Warsztacie korzystało 50 uczestników ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Działania przeprowadzone z uczestnikami WTZ:

- zajęcia indywidualne
- rozmowy o charakterze terapeutycznym
- obserwacje uczestników (w czasie codziennych zajęć WTZ)
- przeprowadzano treningi relaksacyjne
- współpracowano z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu zapobiegania trudnym sytuacjom życiowym uczestników WTZ oraz Zespołem Placówek Edukacyjno – Wychowawczych
- rozwijano umiejętności samoobsługowe w zakresie higieny osobistej oraz dbania o wygląd i estetykę
- przeprowadzono rozmowy z rodzicami/opiekunami uczestników - wyjaśniano różne kwestie dotyczące sytuacji uczestników oraz sugerowano sposoby rozwiązywania istniejących problemów;
- wymieniano spostrzeżenia z kadrą WTZ (po obserwacji uczestników bądź po otrzymaniu informacji ich dotyczących);

Zadania realizowane przez ośrodki pomocy społecznej w zakresie koordynacji różnych form opieki i pomocy

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi oraz Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Dubeninkach i Baniach Mazurskich osobom z zaburzeniami psychicznymi udzielają wsparcia w następujących obszarach pomocy społecznej:

- pomoc instytucjonalnej,
- usługi opiekuńcze,
- wsparcie osobistego asystenta osoby niepełnosprawnej lub asystenta rodziny,
- pomoc finansowa,
- pomoc w formie posiłku,
- pomoc psychologiczna,
- objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym finansowanych ze środków publicznych,
- praca socjalna.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi

PCPR realizując zadania dotyczące rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych dofinansował w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Ogółem osoby niepełnosprawne	Osoby z niepełnosprawnością psychiczną
1	Turnusy rehabilitacyjne	71	10
2	Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	407	64
3	Likwidacja barier w komunikowaniu się	17	17
4	Likwidacja barier architektonicznych	41	6
5	Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego	11	3
6	Likwidacja barier technicznych	14	4

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej z porad prawnych skorzystało:

w 2023 roku 88 dzieci i 234 dorosłych

w 2024 roku 49 dzieci i 108 dorosłych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi realizowało Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej, dzięki któremu (zarówno w 2023 roku, jak i w 2024) 13 osób otrzymało wsparcie asystenta, który pomagał w opiece nad osobą niepełnosprawną.

Na realizację projektu zostało przeznaczone 100 340,46 zł (2023 rok) oraz 132 415,00 zł (2024 rok).

Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi

W ramach **aktywizacji zawodowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi** Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi podejmuje następujące działania:

- 1) zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) promowanie wśród pracodawców zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) informowanie w środowisku osób z zaburzeniami psychicznymi, przez realizatorów programu, o różnych formach aktywizacji zawodowej w celu zwiększenia ich aktywności na rynku pracy.

Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Gołdapi

Zespół Placówek Edukacyjno – Wychowawczych w latach 2023-2024 zrealizował działania:

- Zajęcia edukacyjne dla uczniów/ wychowanków prowadzone przez pedagoga, psychologa, nauczycieli, wychowawców na temat: upowszechniania wiedzy z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego; kształtowania zachowań i stylów życia wpływających korzystnie na zdrowie psychiczne; form pomocy i wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Pedagogizacja rodziców – porady i konsultacje w ramach Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego; wskazanie instytucji pomocowych świadczących usługi w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.
- Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, pedagog, specjaliści z zakresu oligofrenopedagogiki.
- Realizacja Programu wychowawczo – profilaktycznego zawierającego szereg działań edukacyjno – profilaktycznych.
- Realizacja Programów rekomendowanych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii; Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii

Liceum Ogólnokształcące w Gołdapi i Zespół Szkół Zawodowych w Gołdapi

W szkołach realizowany był program wychowawczo-profilaktyczny, który zawierał takie tematy jak np.:

- jak radzić sobie ze stresem,
- jak uniknąć nerwicy i depresji,
- wzmocnienie wiary w siebie, aby uczeń znał swoją wartość, swoje słabe i mocne strony;
- zdrowy tryb życia i konieczność dbania o własne bezpieczeństwo i zdrowie;
- tolerancja, w tym do osób z chorobą psychiczną,
- profilaktyka uzależnień,
- agresja, przemoc

Ponadto w szkołach miały miejsce:

- spotkania z psychologiem z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej – temat emocji, stresu, zaburzeń relacji
- integrowanie uczniów w klasach pierwszych
- realizacja na zajęciach wychowawczych tematów z programu profilaktyczno–wychowawczego i edukacji prozdrowotnej.
- pedagogizacja rodziców
- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z rodzin objętych Niebieską Kartą
- udział nauczycieli w konferencji dotyczącej stanu zdrowia psychicznego dzieci z powiatu gołdapskiego oraz w szkoleniu o depresji zorganizowanym przez WMODN w Olecku.

Wnioski z analizy informacji zebranych od realizatorów *Programu*:

Z analizy informacji zebranych od realizatorów programu wynika, iż Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego **zrealizowano zgodnie z celami.**

Ochrona zdrowia psychicznego stanowi istotną część misji wychowawczej szkół oraz główny aspekt pracy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Z roku na rok wzrasta świadomość znaczenia zachowania dobrej kondycji psychicznej u osób w każdym wieku, choć przede wszystkim u młodych ludzi, która szczególnie w okresie dorastania podatna jest na zaburzenia.

W sprawozdawczym okresie:

- Osobom potrzebującym udzielono wsparcia psychologicznego, socjalnego i świadczono porady prawne.
- Wdrożono działania profilaktyczne, terapeutyczne i informacyjne w zakresie depresji, zaburzeń lękowych, uzależnień i przemocy.
- Zapewniono pomoc psychologiczną w szkołach i placówkach wsparcia dziennego.
- Rozszerzono sieć wsparcia w ramach usług opiekuńczych i specjalistycznych w środowisku lokalnym.
- Zapewniono wsparcie środowiskowe przez ośrodki pomocy społecznej.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

kwiecień 2025